

man søger at raade God herpaa. Ved at gennemlæse den utallige Mængde Ansøgninger, som indkomme til Ministeriet, faaer man et Indblik i Geistlighedens Kaar. Det er altsaa ikke alene et politisk Spørgsmaal, men der er meget alvorlige Hensyn, der gjøre, at jeg anseer det for ønskeligt, at man ikke udsætter Sagens Ordning. Jeg skulde endnu blot tilføje, at naar det i § 4 hedder: „inden anden Bestemmelse tages“, da har jeg oprigtig talt tænkt paa Kirkeaaedet, men der er Intet til Hinder for, at den 4de Landstingsmand for 6te Kreds (Strøm) kan tænke sig noget Andet derved. Man kunde tænke sig, at det blev overladt f. Ex. til Landemoderne, eller hvorledes den ærede Landstingsmand isvrigt har tænkt sig Forholdet ordnet. Jeg kan meget godt forestille mig, at den Tid vil komme, da man vil sige: Hele denne Detail, om det skal være Anholt eller Mang, der først skal komme i Betragtning, eller om det er den eller den Kirke, vi skulle tænke paa først, om vi skulle opføre en Kirke paa Holmsland først, eller først tænke paa Nordsjælland, alt dette er Noget, som Rigsdagen helst vil være fri for. — Jeg har ikke noget imod at inøbekomme den stedtubende Tilbøielighed til at beskæftige sig med kirkelige Anliggender; men jeg troer rigtigt nok, at det vil vise sig, at man, naar man først kommer ind i Detaillen, da vil faae sin Tørst slukket meer end tilstrækkelig, at man da vil sige: „vi ville helst være frie for hele denne Detail,“ altsaa som man kan ønske sig fritaget for Islands Detail, Detaillen angaaende Sandflugtens Dæmpning og mange andre Arter Details. Lovforslaget er, som sagt, udgaaet af Hensyn til et meget alvorligt Spørgsmaals Ordning, det Spørgsmaal nemlig, hvorledes den tilstedeværende Nød kan blive afhjulpen, og jeg drifter mig ikke til at komme og fordrø større og større Summer hos Staten, uden tillige at kunne bruge de Midler, Folketirken selv har, og som kunne anvendes dertil; og naar man har dette for Øie, skulde det heller ikke være mig ukjært, saa vidt det staaer i min Magt, at fyldestgjøre de Ansøgnelser, der i politisk Henseende kunde gjøre sig gjældende.

Drejer: Da Forhandlingerne allerede have været saalænge, skal jeg søge at fatte mig kort. Jeg kan ikke dele Mening med de ærede Medlemmer, der antage, at det forelagte Lovudkast bør fremmes til endelig Vedtagelse, fordi jeg finder, at det i en Deel af Udcastet indeholdes Bestemmelser, som man særdeles maa ønske blive lovgivende, og fordi jeg ikke med Hensyn til Hovedpunktet, § 4, kan see rettere, end at der af de Grunde, der ere udbillede i Motiverne og senere her af den ærede Kultusminister, maa antages at være Tyde til at gaae den i Paragraphen foreslaaede Vej. Jeg hører ikke til dem, der sætte i Almindelighed taget en saa overordenlig Priis paa den Forandring med Hensyn til Præsternes Lønning, at Præsterne overalt sættes paa fast Gage, men jeg frygter heller ikke for en saadan Forandring; jeg indrømmer, at den i mange Henseender kan være ønskelig, men derom er jo Spørgsmaalet ikke for Diebliffet. Det gjælder jo nu kun, som lidt nok udtalt, om en Bestemmelse, der i det Høieste kan ansees som et forberedende Skridt til en videre gaaende Ordning i den omtalte Retning, og jeg kan derfor ikke andet end anbefale det forelagte Lovudkast til Thingets næste Overveielse og velvilligste Modtagelse. Jeg maa dog endnu nærmere betegne, hvilke Bestemmelser det er, jeg anseer for saa hensigtsmæssige, at man endog saa blot for deres Skyld maa ønske Lovforslaget fremmet. Det er Bestemmelserne i de 3 første Paragrapher. Jeg troer, at samme ere af den Besskaffenhed, at det ikke noksom kan anbefales, at de blive gjorte gjældende. Hvad navnlig § 3 angaaer, da mener jeg, at en Foranstaltning, hvorefter alle til Levering in natura ansatte Tiender afløses af Pengeydelse, er saa heldig, at alle Parter maae ønske det. Hvad de i §§ 1 og 2 nævnte Forhold angaaer, da kan der vel næppe være Tvivl om, at det Æneste, man i saa Henseende kan beklage, er, at Forholdet allerede har bestaaet saalænge usforandret. Jeg skal ikke gaae ind paa de øvrige Enkeltheder i Loven, jeg skal blot bemærke med Hensyn til et Punkt, der før blev omtalt, nemlig den i § 3 indførte Bestemmelse om Opmaal, at